

عنوان مقاله:

مطالعه عوامل موثر بر ظهور فساد اداری و الگوهای پیشگیری از آن به روش استقرایی فراترکیب کیفی

محل انتشار:

فصلنامه نظارت و بازرسی، دوره 1401، شماره 61 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسندگان:

طاها عشایری - استادیار و عضو هیات علمی گروه تاریخ و جامعه شناسی دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران
(نویسنده مسئول).

طاهره جهان پرور - دانشجوی دکتری جامعه شناسی فرهنگی دانشکده علوم اجتماعی ارتباطات و رسانه، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

حمیدرضا تاملی - دانشجوی دکتری مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد دهاقان، اصفهان، ایران.

الهام عباسی - استادیار و عضو هیات علمی گروه علوم اجتماعی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. (elham@pnu.ac.ir)

خلاصه مقاله:

زمینه و هدف: فساد اداری همان سوءاستفاده از مقام، موقعیت و قدرت عمومی-دولتی واگذار شده به فرد برای منافع شخصی است. مطابق گزارش سازمان شفافیت بی نالم (۲۰۲۱) و پژوهشها (بازه زمانی ۱۳۸۳ تا ۱۴۰۱)، فساد اداری در ایران روندی افزایشی داشته است. هدف اصلی پژوهش، مطالعه عوامل موثر بر ظهور فساد اداری و الگوهای پیشگیری از آن است. روش: روش پژوهش از نوع استقرایی فراترکیب کیفی در بازه زمانی ۱۳۸۳ تا ۱۴۰۱ است که به روش نمونه‌گیری غیر احتمالی (تعمدی) از ۸۰ سند تحقیقی طی هفت مرحله الگوی سانردوسکی و باروسو ۴۳ نمونه پژوهشی با رعایت ملاک ورود (داشتن متغیرهای مستقل علمی، روایی و پایایی پژوهش، مجله معتبر علمی) انتخاب شد. این روش شامل هفت گام است که به ارزیابی و تحلیل نظام مند نتایج پژوهشهای پیشین درباره موضوعی خاص (فساد اداری) م‌بپردازد و این امکان را به محقق می‌دهد تا با روشی ساختارمند از نتایج مطالعات مرتبط با موضوع تحقیق برای طرح الگوی جامع و ترکیبی (با رعایت روایی علمی) استفاده کند. یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان می‌دهد که عوامل سازمانی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، قانونی و عوامل جمعیتی در ظهور فساد اداری نقش مهمی دارد. هم‌چنین مهمترین و عمومی‌ترین الگوهای پیشگیری از فساد در ایران شامل عوامل سازمانی (چابک‌سازی سازمانی، اصلاح روشهای قانونی، کنترل سازمانی، فرهنگی (آموزشی، فرهنگ سازی، شفافیت رسانه ای، اخلاقی)، اقتصادی (شغلی و رفاهی) اجتماعی (سرمایه اجتماعی و حکمرانی متعالی)، سیاسی (حزبی و اجرایی) و روانی (فضای شغلی و هویتی- فردی) است. نتیجه‌گیری: فساد اداری مطابق نتایج پژوهش، شکلی از بی‌سازمانی اجتماعی- محیطی (کاهش قواعد کنترلی و آنومی سازمانی) است که در اثر کاهش سرمایه اجتماعی (مشارکت، اعتماد، تعلق، تعهد، حساسیت، انسجام و باورهای دینی- ارزشی) رخ میدهد. واژگان کلیدی: فساد اداری، سرمایه اجتماعی، فراترکیب، پیشگیری از فساد.

کلمات کلیدی:

فساد اداری، سرمایه اجتماعی، فراترکیب، پیشگیری از فساد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1767917>

